

Lesson 77

Atey Tuhanin

Lukas 18,15

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Diyalem kēmon pagistadite bi dem Sulat Kanabihanin bakas takitete bi we' **sutsi** Tuhanin duk **bentel**, duk we' ga'i du makajari we' ga'i meke'ine si iye dusehin. Saguwa' takitete bi isab we' **ma'ase'** iye duk **bē-tabang**. Aka-aka mahāp manamal si kite bi iyan, importante hep si kite bi we' ma'ase' iye, pegge' kēmon kite bi bakas hinangte maka'astel Tuhanin. Kēmon duseten bi la'at te'ed si matahan Tuhanin duk subey kite bi hinukum pinadem narka' salama-lama bang ga'i Tuhanin ma'ase' si kite bi! Ellew inin matsa kite **duwe dalilan** inaka we' si Isa si me' a'a mabanesin. Sabab me' duwe istori inin ta'ayate we' **ma'ase' te'ed atey Tuhanin, duk bang sa'ingge madusehanin makajari makasangka ase' Tuhanin**.

Si **dalilan tagna'in** sabab **duwe lella**: dembuwa'in ga' makasangka ase' Tuhanin duk dembuwa'in makasangka. Dembuwa'in pasakup si grupu Pariseo duk bē-āgama iye, luwal iye ngampun-ngampun, muwase duk magsarakka. Magāgama iye manamal si matahan a'a. Dembuwa'in, a'a magpāku-pāku sukey, hangkan iye a'a dusehan si matahan a'a, pegge' me'ekkahin bang a'a magpāku-pāku sukey, ngaliba.

Pakale ka'am si istori sabab Pariseohin duk a'a magpāku-pāku sukeyin. Batsate amban dem Kitab Injil sinulat we' si Lukas, kapitulu sempukwalu'. Pina'in dem Kitab:

(Lukas 18) ⁹ *Niya' isab dalilan inaka we' si Isa si me' a'a pangimmatde si diden we' bentel siye duk diniyawa'an we' de me' a'a sinduwehin.*

¹⁰ *Pa'inne, “Niya' **duwangan a'a** pataked pī si langgal hadje ngampun. Dambuwa'in Pariseo duk dambuwa'in a'a magpāku-pāku sukey. ¹¹ Pag la'i ne siye dem langgal, nengge **Pariseohin** duk ngampun iye **diyalem***

ateyne. Pa'inne, 'O Tuhan, magpasalamat ku si ka'u we' duma'in ku kuwe' me' a'a sinduwehin napsuhan duk ngaliba duk magjina. Duk magpasalamat ku isab we' duma'in ku kuwe' a'a magpāku-pāku sukey miya'an. ¹² *Kahaba' simana minduwe ku magpuwase duk jakatanku kēmon usahakun.* ¹³ *Saguwa' a'a magpāku-pāku sukeyin, nengge patala-tala duk ga'i bisan mayam padiyata' saguwa' patondok hadja iye. Tineppak-teppak we' ne dākannen hawal susenen duk pa'inne, 'O Tuhan, ma'ase' kew si aku, dusehan ku.'* ¹⁴ *Akahante ka'am,* pa'in si Isa, “we' a'a inin hap luma' kinimmatan ne bentel we' Tuhanin duk duma'in Pariseohin mabentelin. *Pegge' sine-sine mahadje dine, pinadiyawa' du, duk sine-sine madiyawa' dine, pinahadje du.*”

Ine kabaya'an si Isa pamanolo' sabab dalilan mapandak inin? Bang papandakte hadja, inin pamanolo'nen, we' ma'ase' Tuhanin si a'ahin bang **magbennal** iye we' ga'i iye bentel si matahan Tuhanin. Duk hinukum ilegga a'ahin bang **kimmatanne** dinen we' bentel iye si matahan Tuhan. Iye pina'in dem Kitabin pag pa'inne: “**Kuntarahan Tuhanin me' malangkew ateynen saguwa' ka'ase'anne me' madiyawa' ateynen.**” (1 Petros 5:5) Me' pinahadje we' a'ahin, diniyawa'an we' Tuhanin. Makajari ke teyima' Tuhanin me' a'a mamahadje dinen, pa'inde, “**Aku** inin a'a bentel! Ngampun-ngampun **ku!** Muwase **ku!** Magsarakka **ku!** **Pi ku** hap masjid! **Pi ku** hap langgal! Bang **aku,** hinangku inin duk hinangku miya'an!” Kasulutan ke Tuhanin si a'a luwal “mag'aku-aku” sa inin? Ga'! Ga'i sinna dem atey Tuhanin si hinangan a'a pu'unne ngahinangne sabab abbunen.

Bunsi Tuhanin si atey abbuhan. Ta'essebba ke si Kabil, anak Apu' Adam sakahin? Suleyanne patapit si Tuhan sabab di hinangannen. Tineyima' ke we' Tuhanin sinōngannen? Ga' du, ga' tineyima' we' Tuhanin. Me' bagayku, ga' pe pinda Tuhanin. Sampay ellew inin, ga'i makajari sinna atey Tuhanin sabab **di hinangan** a'a, pegge' bang di hinangante ga'i hāp duk ga'i jukup si matahanne. Iye kabaya'an Tuhanin **we' magbennal kite we' dusehan kite,** kuwe' a'a magpāku-pāku sukey miya'an teppak-teppakne dākannen hawal susenen duk pa'inne, “**O Tuhan, ma'ase' kew si aku, dusehan ku!**” Atey madiyawa' sa miya'an, iye kasinnahan Tuhanin. Saguwa' bunsi iye si a'a bang pasali'ne dinen si sawe'ne, kuwe' Pariseo miya'an, pa'inne si dinen, “**O Tuhan, magpasalamat ku si ka'u we' duma'in ku kuwe' me' a'a sinduwehin napsuhan duk ngaliba duk magjina. Duk magpasalamat ku isab we' duma'in ku kuwe' a'a magpāku-pāku sukey miya'an.**”

Ga'i tasabut Pariseohin we' bang ta'abut Ellew Paghukumin ga'i kite pinagsali' we' Tuhanin duk sawe'te madusehanin. Saguwa' pinagsali' kite we' Tuhanin duk sara'ne masutsihin duk mahāpin, pa'inne: “**Sasuku**

mangalanggan dembuwa' hadja panganda'akan sara'in bisan ne tuhutne sinduwehin, talanggalanne ne kēmon sara'in!" (Yakub 2:10) Pa'in Tuhanin, "Da'a ka'am magjina"; pa'inne isab, "Da'a ka'am magdusta'." Bang ga' ka'am bakas magjina saguwa' bakas magdusta' ka'am, hātinen bakas talanggalanbi sara' Tuhanin. Ga'i ka'am tapī si surga', si pala'ihan Tuhanin, pegge' pina'in dem Kitab: "Ga' niya' sammal umasek pī la'i. Ga' niya' me' a'a maghinangan maka'iya'-iya' atawa magdusta' umasek pī." (Me' pinakita'u 21:27) Iye jānnen hangkan nesessita si me' manusiya'in we' ma'ase' Tuhanin si siye. Bagayku, bang ka'u, tasangkanu ne ke ase' Tuhanin kuwe' a'a magpāku-pāku sukey dem dalilanin? Atawa kuwe' Pariseohin kew, suleyannu pe dinun manjari bentel sabab di hinangannun?

Na, kuwe'itu batsate **delilan kaduwenen**. Pinakitehan kite bi diyalemne we' penno' atey Tuhanin we' lasa duk ase', kuwe' atey a'a malasa manamal si anakne. Dem Kitab Injil sinulat we' si Lukas, kapitulu sempuklime, batsate:

(Lukas 15) ¹ *Dambuwa' ellew ekka me' a'a magpāku-pāku sukey para si gubelno duk me' a'a sinduwehin ga'i nuhut sara' āgama, pī siye patapit pu si Isa pegge' baya' siye pakale si usihatnen.* ² *Manjari me' Pariseohin duk me' guru si sara' āgamahin ngunub-ngunub, pa'inde, "A'a inin magtuhut-tuhut duk me' a'a dusehanin duk sampay mangan magsawu siye."* ³ *Hangkan inaka we' si Isa si siye dalilan inin, pa'inne,....*

¹¹ *"Niya' dambuwa' a'a taga anak lella duwangan.* ¹² *Dambuwa' ellew pa'in salihin si samanen, 'Amma', bahagi'un ne alata'nun duk pangurungan ne aku bahagi'kun.* ⁷ *Na, iye ne miya'an, binahagi' ne we' a'ahin alata'nen si duwangan anaknen.* ¹³ *Ga' tiggel, pinabellihan we' salihin bahagi'nen, eddo'ne sinnen, ubus bu lumenggan iye pī si lahat tala. Pag la'i iye, inubus we' ne sinnen si me' bayu'-bayu'an ga' niya' kagunahanne.* ¹⁴ *Pag ubus ne tagastune kēmon, bessuwang isab inunus te'ed lahat miya'an. Manjari kasukalan te'ed iye.* ¹⁵ *Hangkan pī iye si dambuwa' a'a si lahat miya'an duk manjari dara'akanne. Dina'ak iye pī we' a'ahin si bulakne ngipat me' bawi.* ¹⁶ *Hawal kawugtu'nen, mabaya' ne kakanne bisan kinakan bawihin, saguwa' ga' niya' ngurungan iye bisan ine.*

¹⁷ *Manjari bahune makapikil kadupangannen duk pa'inne dem ateyne, 'Kēmon dara'akan samakun, maglabi-labi kinakanden. Bu aku inin tiya' ne ku sōng matey tu'u we' kawugtu'in.* ¹⁸ *Hāp pe ku mole' pī pu si Amma' duk pa'inku si iye: Amma', kapagduse ku si Tuhan duk si ka'u.* ¹⁹ *Ga'i ne ku pata' ēnannu anaknu. Kimmatanun ne ku hadja*

*kuwe' dambuwa' me' dara'akannun.*²⁰ *Ubus bu tahala' ne iye duk lumengngan ne iye pī balik si samanen.*

“*Saguwa' tala-tala pe iye, takite ne iye we' samanen. Ma'ase' te'ed samanen si iye duk magubas iye pī ngalipunesan anaknen.*²¹ *Pa'in anaknen si iye, 'Ammā', kapagduse ku si Tuhan duk si ka'u. Ga'i ne ku pata' ēnannu anaknu.*²² *Saguwa' ilinganan we' samanen me' dara'akanin duk pa'inne si siye, 'Palakkes ka'am, bo'ohun bi pitu semmek tamanan mahāp lu duk pasemmekanun bi iye. Pasinsimanun bi isab duk patehompā'anun bi.*²³ *Ubus pī ka'am, eddo'un bi anak sapi' pinalemmekante bi ley bu sumbali'un bi. Magjamu-jamu kite bi duk maglami-lami.*²⁴ *Pegge' anakku inin kuwe' bakas matey, bu ellum du balik. Kuwe' iye bakas lepas, bu tapole' du.*²⁵ *Manjari nagna' ne siye maglami-lami.*

²⁵ “*Saguwa' anakne sakahin baytu la'i miya'an si tana'. Pag hap luma' ne iye duk sakali' iye tapit, niya' takalene magkulintang duk magpansak la'i diyalem luma'den.*²⁶ *Ilinganan we' ne dangan me' dara'akanin duk tinilew we' ne bang ine paglami-lamihanin.*²⁷ *Pa'in dara'akanin si iye, 'Tekka ne salinun duk dina'ak sinumbali' we' samanun sapi' pinalemmekanin pegge' salinu inin ga' niya' baya-bayane.'*²⁸ *Saguwa' astel iye duk ga'i iye baya' padiyalem. Paluwās samanen pī muyu'-muyu' iye bino'o padiyalem.*²⁹ *Saguwa' sambunganne samanen, pa'inne, 'Payamanun Amma', piyen tahun ne paghinangku si ka'uhin kuwe' dambuwa' banyaga'nu. Ga' niya' panganda'akannu aku we' ga'i hinangku. Saguwa' ga' ku bakas ka'urungannu bisan dambuwa' anak kambing duk ku kapagjamu-jamu duk me' bagaykun.*³⁰ *Saguwa' pag tekka pitu anaknu iyan, pag ubus paka'atanne alata'nun si me' dende dupang, sinumbali' ne we' nu para si iye sapi' pinalemmekannun.*³¹ *'Toto', pa'in samanen, 'luwal du kew tu'u si aku duk kēmon maniya' si akuhin, si ka'u du.*³² *Talep kite maglami-lami duk magkēg, pegge' salinu iyan kuwe' bakas matey, bu ellum du balik. Kuwe' iye bakas lepas, bu tapole' du.' ”*

Ine kabaya'an Tuhan pamanolo' si kitehin bi sabab dalilan mahāp inin? Niya' takitete tellu lella: samahin, anakne salihin duk anakne sakahin.

- **Samahin** diyalem istori inin dalil **Tuhanin**.
- **Anakne salihin** dalil **a'a madusehanin magsusun duk lebbahanne** dusenen duk pahaṛap si Tuhan māku ampun.
- **Anakne sakahin** dalil **a'a magāgama mangakkalan dinen** pegge' kannalde we' bentel siye si matahan Tuhan.

Na, mikil-mikil dahu' kite bi sabab **anakne salihin** manuhut

kinabaya'annen hadja duk hinangne mangga' niya' kagunahannen si lahat tala. Ine ka'ujudannen? Takitete we' ujudnen tapikilne we' bakas hininangne miya'an la'at tudju Tuhan duk tudju a'a. Suse iye sabab dusenen duk magsusun iye, pa'inne, *“Hāp pe ku mole' pī pu si Amma' duk pa'inku si iye: Amma', kapagduse ku si Tuhan duk si ka'u. Ga'i ne ku pata' ēnannu anaknu. Kimmatanun ne ku hadja kuwe' dambuwa' me' dara'akannun.”* Ubus kitete we' teyikutan salihin me' bawihin duk pī iye balik tudju luma' samanen.

Na, ine isab sabab **samahin**, sa'ingge iye? Astel ke iye si anakne salihin bakas mangubus kēmon alata'nen? Teyima'ne ke hadja iye kuwe' banyaga'ne? Duma'in! Pa'in si Isa,

“Saguwa' tala-tala pe iye, takite ne iye we' samanen. Ma'ase' te'ed samanen si iye duk magubas iye pī ngalipunesan anaknen. Ilinganan we' samanen me' dara'akanin duk pa'inne si siye, 'Palakkes ka'am, bo'ohun bi pitu semmek tamanan mahāp lu duk pasemmekanun bi iye. Pasinsimanun bi isab duk patehomp'a'anun bi. Ubus pī ka'am, eddo'un bi anak sapi' pinalemmekante bi ley bu sumbali'un bi. Magjamu-jamu kite bi duk maglami-lami. Pegge' anakku inin kuwe' bakas matey, bu ellum du balik. Kuwe' iye bakas lepas, bu tapole' du.’”

Ine makajari ta'ayaten amban inin? Ta'ayate we' Tuhanin tattap kuwe' sama miya'an, ma'ase' manamal! **Malasa Tuhanin si madusehanin**, duk kabaya'annen pakitehanne ase'nen, **saguwa' ngagad iye** samanta'an ga'i pagsusunan madusehanin me' duseden duk tuhutde lān mabentel bakas minemesnen.

Na, sabab **anakne sakahin**, niya' takaletе maka'ulali' te'ed. Anakne sakahin ga'i ma'ase' kuwe' samanen. Imbes ma'ase' iye, astel iye duk ga'i ngatu bisan padiyalem luma', pa'inne si samanen, *“Payamanun Amma', piyen tahun ne paghinangku si ka'uhin kuwe' dambuwa' banyaga'nu. Ga' niya' panganda'akannu aku we' ga'i hinangku. Saguwa' ga' ku bakas ka'urungannu bisan dambuwa' anak kambing duk ku kapagjamu-jamu duk me' bagaykun.”* Bakas takalebi ke bang ine pina'in anakne sakahin? Pa'inne, *“Payamanun! Piyen tahun ne paghinangku si ka'uhin kuwe' dembuwa' banyaga'!”* Saguwa' ga'i tasabut anakne sakahin we' ga'i mabaya' samanen we' niya' anakne maghinang si iye kuwe' **banyaga'**. Iye kabaya'annen, we' anaknen **malasa si iye amban dem ateyne** duk sinna iye ngahinang kinabaya'an samanen.

Ngeregse' kuwe'itu, ekka me' manusiya'in kuwe' anak saka miya'an. Kimmatande diden kuwe' hadja **“banyaga' Tuhanin”**. Saguwa' ga'i mabaya' Tuhanin we' **banyaga' hadja** kite bi. Kabaya'annen we' **kuwe' anakne** kite bi si iye. Iye pina'in dem Kitabin sabab me' maneyima' si Isa manjari Panuhutanden duk Manimbul siyehin, pa'inne: *“Pegge'*

pinangurung we' Tuhanin si kite bi Niyawanen, ga'i ne kite bi subey tinalew kuwe' banyaga'in tinalew si amunen. Saguwa' pinangurung we' ne Niyawanen si kite bi duk kite bi manjari me' anakne. Hangkan makajari Tuhanin ěnante bi Samate bi!" (Roma 8:15)

Bagayku, tapikilnu ke we' **banyaga' Tuhanin** kew hadja atawa we' **anak Tuhanin** kew? Kuwe' inggehin kew si dalilan bakas tabatsaten? Kuwe' anak salihin ke kew tahātine dusenen duk ka'ase'an iye we' samanen? Atawa kuwe' anak sakahin ke kew maghinang para si samanen kuwe' banyaga'? Ga'i mabaya' Tuhanin we' kuwe' **banyaga'** kew **tinalew si amune**. Iye kabaya'an Tuhanin we' kuwe' **anak** kew **malasa si samanen**, bu sinna nuhut kinabaya'annen. Malasa Tuhanin si ka'u duk magkina'agen iye ma'ase' si ka'u, saguwa' agadne pe we' magsusun kew duk paharap si iye. Iye pina'in we' Nabi Shi'ya dem sulatnen, pa'inne: *“Magkina'agen Tuhanin ma'ase' si ka'u duk nabangan ka'u; pitu iye supaya tapakitehanne ase'nen si ka'u. Pegge' Magbaya'-baya'in Tuhan bentel. Hāp pe me' a'a masandel si iyehin!”* (Shi'ya 30:18)

Tuhan mama'ase'in ngagad-ngagad we' pī kew si iye, kuwe' sama dem dalilanin ngagad-ngagad we' mole' anakne salihin. Mabaya' Tuhanin we' magsusun kew duk diyawa' ateynun. Bang sa miya'an kew pī si iye duk pihanu iye dembūs-būs ateynun, bugtu' magkasuwa' kew duk Tuhanin, pegge' ateynen kuwe' atey samate ma'ase' duk bē-tabang. Saguwa' bang a'ahin abbuhan duk kisasne ase' Tuhan mahadjehin luwal iye ta'ase-asenen hukuman Tuhanin, bu ga' ne niya' ase' si iye!

Na, hāp isab bakas pakale kew ellew inin. Si lesson balik – bang amban kahadak Tuhanin – pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk kitete we' pinakellum balik we' si Isa dembuwa' a'a bakas kinubul dem lingab ampat bahangi!....

Karaway urungan Tuhanin kew kata'u si me' bakas inistadihante bi ellew inin. Duk esseb-essebun inin:

“Kuntarahan Tuhanin me' malangkew ateynen saguwa' ka'ase'anne me' madiyawa' ateynen.” (1 Petros 5:5)

Wassalam